

Alvars civila L36:a

En hel drös Scania-Vabis L36:or levererades till försvaret på sin tid. Många finns kvar och har civiliserats. Alvar Larsson i Vänersborg har däremot en L36 som alltid varit civil. Den har både turbomotor och servostyrning.

Av Bo Norvinge (text och foto), Alvar Larsson (foto)

Alvar Larssons Scania-Vabis L36 från 1968 har ett civilt förflutet hos Algots Svanbergs Åkeri AB i Uddevalla. Fler ägare har det inte varit före Alvar.

Fakta

Bil: Scania-Vabis L36, 1968.
Motor: D5, rak 4:a, 120 hk.
Hytt: SV 1080 daghytt.
Påbyggnad: Grunnebo-flak med trevägstopp och Tico K500-kran.
Antal växlar: 10.
Tjänstevikt: 6.465 kg.
Maxlast: 4.735 kg.



I hytten

Namn: Alvar Larsson.
Bor: Blåsut, Vänersborg.
Sysselsättning: Företagare och fastighetsägare.
Först körda lastbil: Volvo Starke.
Favoritlastbil: Scania
Antal lastbilar just nu: 1.

Alvar Larsson var en gång i tiden stor åkeriägare. Det är snart 40 år sedan han avvecklade den verksamheten. Idag räcker det gott med en lastbil. Alvar gillar gamla fordon. Volvo P1800:an årsmodell 1963 köpte han 1980 och den har nu bara gått 11.000 mil.

Skakfyr eller Mutterknack kallades Scania-Vabis L36. Ett smeknamn ärvt från L51:an efter det karakteristiska motorljudet från den fyrcylindriga motorn. Men det var inte alls någon efterträdare till Drabant- en utan 1964 en helt ny modell i en för Scania-Vabis ny viktclass; femtonnarna. Tack vare att försvaret köpte in ett stort antal finns idag många 36:or bevarade.

Alvar Larsson från Vänersborg har dock en civil 36:a vilka finns i avsevärt färre antal. Att den har civil historia innebär också att den har den 120 hästar starka turbomotorn, servostyrning och tio växlar. Bilens historik är ändå inte det minsta komplicerad. Alvar är i princip bara andra ägare på den.

Första ägare, Algots Svanbergs Åkeri i Uddevalla, använde 36:an till anläggningskörningar.

Ofta var det jobb för energibolaget på fjärrvärmens som byggdes i Uddevalla på den tiden. Längder med stålrör lades ner och brunnar göts. Dessa uppdrag avtog med tiden och åldern tog ut sin rätt på bilen som blev stående. När Alvar sålde sina ▶



Hytten SV 1080 var banbrytande genom att huvparti, torped och hytt satt ihop i en enhet. Till efterföljaren L50 namnändrades hytten till HL11.



Utrymmet för pedaler och fötter är begränsat mellan hjulhus och motor-kåpa, med den halvt frambyggda lösningen.

Intresset för äldre fordon finns där så att ta steget att renovera lastbilen var inte så avlägset, även om mycket kretsat kring lättare fordon.

► tankbilar till Svanbergs 1982 fick han se L36:an och fick köpa loss den.

Först användes den då och då hemma på lantgården. Med förhöjningslämmar körde Alvar spannmål, men med tiden avtog även uppdragen på gården och Scania blev stående igen. Intresset för äldre fordon finns där så att ta steget att renovera lastbilen var inte så avlägset, även om mycket kretsat kring lättare fordon.

I **samlingen finns** bland annat en Husqvarna lättviktare från 1955, en Volvo P1800 från 1963 och en Panther Callista sportbil från 1985 samt flera veterantraktorer. Intresset för lastbilarna återuppväcktes på senare tid och med det också lusten att få fason på gamla 36:an som sedan början av 80-talet väntat hemma på gården.

För ändamålet införskaffades 2018 en reservdelsbil, en L50 kronbil från 1972, som dock inte har behövt släppa till så mycket delar. Skicket på 36:an var förhållandevis gott tack vare att den har fått stå inomhus. Lite rostlagning blev det ändå och ett fotsteg fick bytas.

Bengt "Åklagarn" Karlsson bistod med en hel del hjälp. Bland annat byttes en packbox i ena navet som läckte olja. Slutligen

lackerade Alvar själv lastbilen, och erfarenhet finns.

- När jag hade åkeri var jag inte främmande för att måla en hel tankbil, berättar Alvar.

När **Scania var redo** var det dags att få den besiktad. Det handlade då om en omfattande registreringsbesiktning då den efter alla år gått ur registret. Att ta tillbaka det ursprungliga registreringsnumret EHJ 121 var inte möjligt ens med en hel mapp full med originaldokument. Numret var helt enkelt upptaget. Men i oktober 2019 blev L36:an införd med nytt nummer.

Alvar var dock inte riktigt helt nöjd med bilen och tyckte att taket behövde snyggas till. Det var buckligt efter missarna under år av krankörning. Taket riktades och kranen, en Tico K500, läckte så den plockades ner i molekyler av Jan-Peter Svensson i Mellerud. Hans bror Ivan stod till tjänst med en grundligare lackering.

Scania-Vabis 36:an är nu i fint skick och behöver verkligen inte skämmas för sig.

- Jag kanske ska snygga till lämmarna, säger Alvar Larsson som dock inte har några planer på att låta bilens ägarhistorik bli längre i första taget. □

Miss inte historiken om A Larssons Oljetransporter AB nästa uppslag!



Alvar sökte länge efter ett Supermärke som skulle sitta i grillen. Han hittade ett på Tradera och fick det efter en del budande.



Nya dekaler har tillverkats till dörrarna, och tack vare att en hade sparats kunde den användas som förlaga.

◀ Den fyrcylindriga motorn gömmer sig effektivt i det korta motorrummet under Holset-turbon. 120 hk och 402 Nm vridmoment bjöd DS5-motorn på.



Den stora nyheten Tico K500 presenterades 1966. Den var runtomsvängande och hade inbyggt ställinspel med 40 meters räckvidd.

Kort om A Larssons Oljetransporter AB

Som 19-åring 1963 började Dinglebon Alvar Larsson med en bensinstation och en tankbil. En Volvo Starke inköptes från IC/OK för 9.500 kronor. Därefter blev det en Scania-Vabis L75 med enaxlad kärra. När Alvar var 23 år 1966 flyttade han till Vänersborg. Alvars bror Bengt övertog bensinstationen och startade sedermera Bohus Däck.

Alvar tog över en tankbil från Tage "Tegarn" Eriksson som drev Vänersborgs Grävmaskiner. Det var en rätt så ny Scania-Vabis LBS76 med släp och priset var högt då trafikrättigheten ingick. Länsstyrelsen i Vänersborg satte sig emot då de ansåg att priset var alldeles för högt.

– Vi fick lägga till lite hjul och annan utrustning på pappret och gick till Länsstyrelsen i Mariestad och fick godkänt köpet, berättar Alvar som med facit i hand ansåg att det var ett bra köp ändå.

– Det gick bara jättebrant uppåt med bränsletransporterna. På den tiden var det bara att jobba på och snart hade vi fem bilar.

Företaget hyrde först på Holmängens industriområde men köpte

1972 eget i Öxnered. 1980 såldes anläggningsbilarna och en lastmaskin till Gunnar Falk. 1982 avyttrades tankbilsverksamheten till Algot Svanbergs Åkeri AB i Uddevalla.

De två Volvo slamsugningsbilarna såldes samma år till den anställde chauffören Reidar Eriksson som med bilarna startade eget under namn Vänersborgs Slamsugning. Under 80-talet övergick Alvars verksamhet till att handla med lastbilar.

Många gamla tankbilar köptes in från bränslebolagen under deras omställning till att transportera via distributionsföretag som ODAB och POL.

Många bilar såldes på export. De finaste såldes vidare inom landet och de sämsta skickades till skrot, oftast då till Rogers Bil i Eksjö. ALAB var under 90-talet svensk importör för polska busstillverkaren Autosan i Sverige. Idag är verksamheten fokuserad på fastigheter och i viss mån försäljning av nya och begagnade bussar och färdtjänstfordon. Alvar lämnar nu successivt över rörelsen till sonen Björn och dottern Malin. □

Scania LS140 med V8. Det var åkeriets mäktigaste 24-metersekipage. Dessutom snyggt.



Vagnparken med tankbilarna samlade på åkeriplanen i Öxnered utanför Vänersborg.



Mest var det Scania i vagnparken. Men en Volvo var denna N7-lastväxlare av tidig årgång.



Alvar var bland de absolut första med lastväxlarbil i området. Fabrikatet var Hiab-Foco.



Tankbilen som Alvar tog över från Tage Eriksson var denna Scania-Vabis LBS76.

En smidig tvåaxlig Scania LB110 med daghytt men med ett fullstort släp efter sig.



I Alvars företag Vänersborgs Renhållnings AB rullade denna Volvo F85 slamsugare från 1973.

Den minsta tankbilen på åkeriet var en Scania LB85 Super. Den behövdes också.



Krok bilen, en Scania LBS86 årsmodell 1980, togs i trafik hösten 1979.



OK var den stora kunden, men även BP-bränslen kördes hos A Larssons.



Det första nya chassi som Alvar köpte var en Scania-Vabis LB76 för 60.000 kronor.



Scania LBS111 1975 klar för leverans hos Nödinge Verkstäder AB i Nödinge.